

Lucyna Przezbórska

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

**REGIONALNE ZRÓŻNICOWANIE ROZWOJU FUNKCJI
TURYSTYCZNEJ OBSZARÓW WIEJSKICH W POLSCE
ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM FUNKCJI
AGROTURYSTYCZNEJ***

*REGIONAL DIFFERENTIATION OF TOURISM FUNCTION
DEVELOPMENT AT RURAL AREAS IN POLAND
(WITH SPECIAL REFERENCE TO AGRITOURISM FUNCTION)*

Słowa kluczowe: agroturystyka, obiekty indywidualnego zakwaterowania, obiekty zbiorowego zakwaterowania, funkcja turystyczna i agroturystyczna, tereny wiejskie, rozwój

Key words: agritourism, private accommodation establishments, collective accommodation establishments, tourism and agritourism function, rural areas, development

Synopsis. W artykule przedstawiono wyniki analizy rozwoju funkcji turystycznej obszarów wiejskich w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji agroturystycznej oraz rozmieszczenia bazy noclegowej indywidualnego zakwaterowania, w tym gospodarstw agroturystycznych. Ocenę rozwoju funkcji turystycznej przeprowadzono w oparciu o wyliczone wartości wskaźników określających zagospodarowanie turystyczne, jak i intensywność ruchu turystycznego na obszarach wiejskich poszczególnych województw.

Wstęp

Obszary wiejskie pełnią różne funkcje, ale najważniejsze są zwykle funkcje produkcyjne związane z produkcją rolniczą, ogrodniczą, leśną i rybacką. Z wielofunkcyjnym rozwojem tych obszarów wiąże się natomiast ściśle rozwój funkcji usługowych dotyczących rzemiosła, handlu, oświaty, ochrony zdrowia i komunikacji. Od początku lat 90. XX w. coraz większego znaczenia nabiera także obsługa turystyki, w tym agroturystyki [Iwicki 2006]. O możliwości rozwoju funkcji turystycznej decyduje bardzo wiele czynników, w tym tzw. atrakcyjność turystyczna danego obszaru, rozumiana jako suma walorów turystycznych i odpowiedniego zagospodarowania turystycznego, m.in. bazy noclegowej [Chudy-Hyski 2006]. Gołębski [1999] stwierdza, że „...doświadczenia praktyczne wielu krajów dowodzą, że (...) bez inwestowania w rozwój bazy (usługowej) wzrost ruchu turystycznego, nawet wobec niezaprzeczalnych walorów otoczenia, jest niemożliwy”. Rozwój ruchu turystycznego na obszarach wiejskich jest więc ściśle związany z procesem przystosowywania przestrzeni geograficznej do coraz bardziej wyspecjalizowanej produkcji usług turystycznych, co prowadzi w konsekwencji do wykształcenia się przestrzeni turystycznej [Gołębski 1999]. Przestrzeń taka charakteryzuje się przede wszystkim większą atrakcyjnością i koncentracją walorów turystycznych (przyrodniczo-antropogenicznych), ale także urządzeń turystycznych i paraturystycznych, tworząc jednostki przestrzenne o funkcjach turystycznych [Gołębski 1999]. Warszzyńska i Jackowski [1978] zaznaczają, że jednostki takie charakteryzują się wysokim stopniem zagospodarowania turystycznego i dysponują ofertą różnorodnych usług dla obsługi ruchu turystycznego. W literaturze turystycznej funkcjonuje co najmniej kilka wskaźników umożliwiających ocenę rozwoju funkcji turystycznej miejscowości (lub obszarów). Lijewski i współautorzy [2002 za: Warszzyńską i Jackowskim 1978] podają, że „...szczególnie popularne są wskaźniki funkcji turystycznej Baretje'a i Deferta”, ale wykorzystuje się także wskaźnik Charvata, Schneidera, Deferta oraz wskaźnik liczby udzielonych noclegów przypadających na 1 km² [Chudy-Hyski 2006]. Na podstawie wymienionych wskaźników określić można poziom rozwoju funkcji turystycznej danej miejscowości lub obszaru. Według Lijewskiego i współautorów [2002] funkcja turystyczna zaczyna się wykształcać, gdy wartość wskaźnika Baretje'a i Deferta przekracza 100, a przy

* Praca naukowa finansowana ze środków na naukę w latach 2008-2010 jako projekt badawczy własny Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr N N114 265235 pt. „Regionalne i lokalne uwarunkowania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej w Polsce”.

poziomie wskaźnika od 100 do 500 funkcje turystyczne obszaru są zwykle już dobrze rozwinięte i są to wartości wskaźnika charakterystyczne dla miejscowości (obszarów) turystyki pobytowej.

O rozwoju turystyki na obszarach wiejskich w ostatnich latach świadczy nie tylko wzrost podaży usług turystycznych, ale przede wszystkim zwiększający się ruch turystyczny. Szacunki wskazują, że na terenach wiejskich wypoczywa rocznie około 1/4 ogółu turystów w Polsce. Z literatury przedmiotu wynika także, że cechą charakterystyczną rozmieszczenia ruchu turystycznego na terenach wiejskich jest jego koncentracja w tradycyjnych regionach turystycznych: nadmorskich, górskich i pojeziernych [Durydiwka 2005]. Obszary wiejskie Polski charakteryzują się bowiem nie tylko zróżnicowanym zagospodarowaniem turystycznym, ale przede wszystkim zróżnicowanymi walorami, umożliwiającymi rozwój turystyki wiejskiej, w tym agroturystyki. Z badań IT wynika bowiem, że z 2478 gmin w Polsce, 1349 ma warunki do rozwoju agroturystyki (54,4% ogółu), a 564 gminy uznały agroturystykę jako ich podstawowy produkt turystyczny. Największy odsetek gmin o bardzo korzystnych i średnio korzystnych warunkach dla rozwoju agroturystyki znajduje się w woj.: zachodniopomorskim, podlaskim, warmińsko-mazurskim i lubelskim (ponad 70% gmin w każdym z województw), najmniejszy zaś odsetek w woj. śląskim (poniżej 20% gmin).

Material i metodyka badań

W pracy wykorzystano dane i informacje pochodzące ze źródeł wtórnych, w tym dane Banku Danych Lokalnych GUS oraz Bazy Danych GMINA Instytutu Turystyki. Zebrane dane posłużyły do analizy warunków do rozwoju agroturystyki i zróżnicowania regionalnego rozwoju funkcji turystycznej obszarów wiejskich w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji agroturystycznej. Dla oceny stopnia rozwoju funkcji turystycznej obszarów wiejskich, przeprowadzono analizę atrakcyjności turystycznej tych obszarów, wykorzystując do tego celu odpowiednie wskaźniki rozwoju ruchu turystycznego:

- Charvata (T_{Ch}), tj. wskaźnik nasycenia obszarów wiejskich bazą turystyczną, który wyraża liczbę turystycznych miejsc noclegowych przypadających na 1 km² powierzchni wiejskiej powiatu¹,
 - Schneidera (T_S), tj. wskaźnik intensywności ruchu turystycznego, określony liczbą turystów korzystających z noclegów przypadających na 100 mieszkańców stałych obszarów wiejskich²,
 - Deferta (G)³, tj. wskaźnik gęstości ruchu turystycznego, wyrażający liczbę turystów korzystających z noclegów przypadających na 1 km² obszarów wiejskich,
 - liczby udzielonych noclegów (T_n) w obiektach noclegowych na obszarach wiejskich przypadających na 1 km² tych obszarów,
 - Baretje'a i Deferta ($T_{B.D.}$), czyli wskaźnik funkcji turystycznej miejscowości (obszarów), wyrażający liczbę turystycznych miejsc noclegowych przypadających na 100 mieszkańców stałych obszarów wiejskich.
- Wszystkie wskaźniki obliczono dla obszarów wiejskich w 314 powiatach ziemskich⁴ i 16 województwach, w pracy zaś przedstawiono tylko wyniki według województw.

Rozwój bazy noclegowej na obszarach wiejskich w Polsce

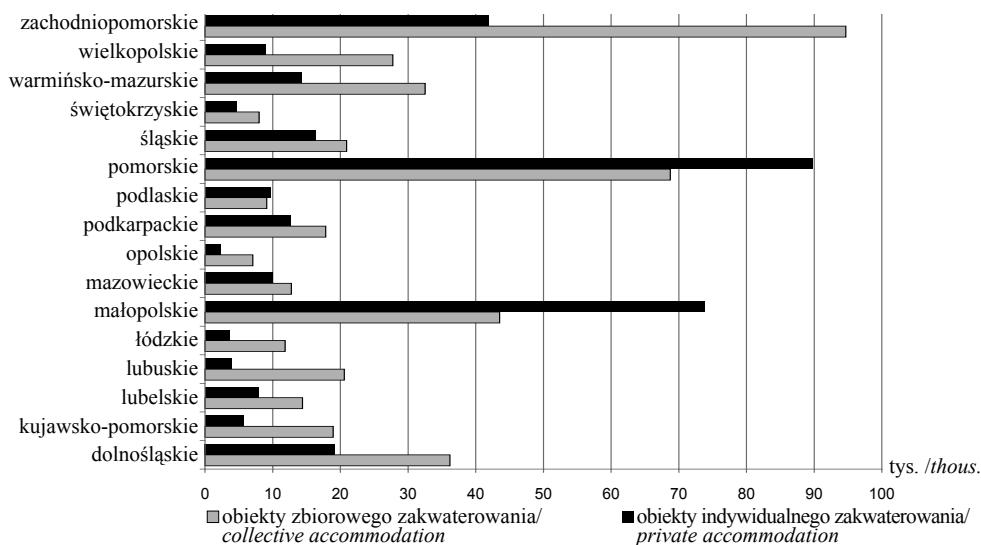
Na obszarach wiejskich powstają i funkcjonują różne rodzaje obiektów noclegowych. Zgodnie z „Metodologią Unii Europejskiej w dziedzinie statystyki turystyki” z 1998 r., GUS dzieli je na turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe itd.) oraz obiekty indywidualnego zakwaterowania (kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne/kwatery prywatne). W 2007 roku na obszarach wiejskich Polski funkcjonowały 2842 obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz 23,7 tys. obiektów indywidualnego zakwaterowania, w tym 8,8 tys. gospodarstw agroturystycznych i 14,9 tys. obiektów oferujących pokoje gościnne. Liczba obiektów indywidualnego zakwaterowania systematycznie zwiększała się od początku lat 90. XX wieku [Przezbórska 2004].

¹ Wskaźnik Charvata obliczono uwzględniając łączną liczbę turystycznych miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego i indywidualnego zakwaterowania na obszarach wiejskich w stosunku do ich powierzchni wyrażonej w km².

² Wskaźnik Schneidera wyznaczono uwzględniając liczbę turystów korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania na obszarach wiejskich. GUS do niedawna nie zbierał danych o obiektach indywidualnego zakwaterowania. Dopiero od 2009 r. urzędy miast i gmin zostały zobowiązane do przekazywania dla celów statystycznych informacji o obiektach noclegowych zlokalizowanych na ich terenie, takich jak gospodarstwa agroturystyczne i pokoje gościnne. W 2011 r. GUS podał, że w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. w obiektach indywidualnego zakwaterowania w Polsce udzielono łącznie 1542,9 tys. noclegów, w tym: 1301,6 tys. w pokojach gościnnych i 241,4 tys. w kwaterach agroturystycznych. Turystom krajowym udzielono 1447,7 tys. noclegów a zagranicznym 95,2 tys. Łącznie obiekty te przyjęły 470,6 tys. gości, w tym 31,1 tys. turystów zagranicznych [Baza noclegowa... w 2010 r.].

³ Wskaźnik Deferta obliczono także uwzględniając tylko liczbę turystów korzystających z noclegów w obiektach noclegowych zbiorowego zakwaterowania na obszarach wiejskich.

⁴ Z analizy wyłączono obszary 65 powiatów grodzkich (miast na prawach powiatów), uznając, że nie stwarzają one odpowiednich warunków do rozwoju turystyki wiejskiej, w tym w szczególności agroturystyki.

Rysunek 1. Liczba miejsc noclegowych w obiektach indywidualnego zakwaterowania na tle liczby miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na obszarach wiejskich według województw w 2007 r.
Figure 1. Number of bed places in private accommodation against a background of number of bed places in collective accommodation establishments in rural areas by regions in 2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie Jagusiewicz, Legienis 2007, Bank Danych Lokalnych 2011
 Source: own study based on Jagusiewicz, Legienis 2007, Bank Danych Lokalnych 2011

Obiekty turystyczne zbiorowego zakwaterowania oferowały łącznie niemal 445,0 tys. miejsc noclegowych, podczas gdy w obiektach indywidualnego zakwaterowania było ich 324,5 tys. Obiekty turystyczne zbiorowego zakwaterowania dysponowały więc większą bazą noclegową, a obiekty indywidualnego zakwaterowania nadal ją uzupełniały. Jednak w trzech województwach, pomorskim, małopolskim i podlaskim, na obszarach wiejskich więcej było już miejsc noclegowych w kwaterach prywatnych i gospodarstwach agroturystycznych niż we wszystkich obiektach zbiorowego zakwaterowania (rys. 1). Ma to szczególne znaczenie w przypadku woj. pomorskiego i małopolskiego, które koncentrują znaczną część ruchu turystycznego w Polsce.

Województwo małopolskie charakteryzuje się także największą gęstością gospodarstw agroturystycznych na jednostkę powierzchni obszarów wiejskich (rys. 2). W województwie tym działało łącznie niemal 1,6 tys. gospodarstw agroturystycznych, czyli na każde 100 km² terenów wiejskich regionu przypadało przeciętnie ponad 10 gospodarstw agroturystycznych i ponad 120 miejsc noclegowych w tych gospodarstwach, choć ich rozmieszczenie było oczywiście bardzo nierównomierne. Wysokim wskaźnikiem gęstości gospodarstw agroturystycznych przypadających na 100 km² obszarów wiejskich cechowały się głównie tereny zlokalizowane na północy i na południu Polski, w tradycyjnych regionach turystycznych – woj. podkarpackie, świętokrzyskie, śląskie i dolnośląskie oraz warmińsko-mazurskie, pomorskie i podlaskie (rys. 2). Takie nierównomierne rozmieszczenie bazy noclegowej na obszarach wiejskich związane jest z rozmieszczeniem obszarów o wysokich walorach turystycznych. Powoduje to, że od wielu lat pod względem zagęszczenia bazy noclegowej, wyróżniają się obszary: Pojezierza Mazurskiego i Suwalszczyzny, Kaszuby i Bory Tucholskie, Pojezierze Lubuskie, Karpaty i Pogórze Karpackie oraz Kotlina Kłodzka. Na obszarach wiejskich o mniejszych walorach turystycznych, rozwój bazy noclegowej nie przybrał takiej skali [Durydiwka 2005].

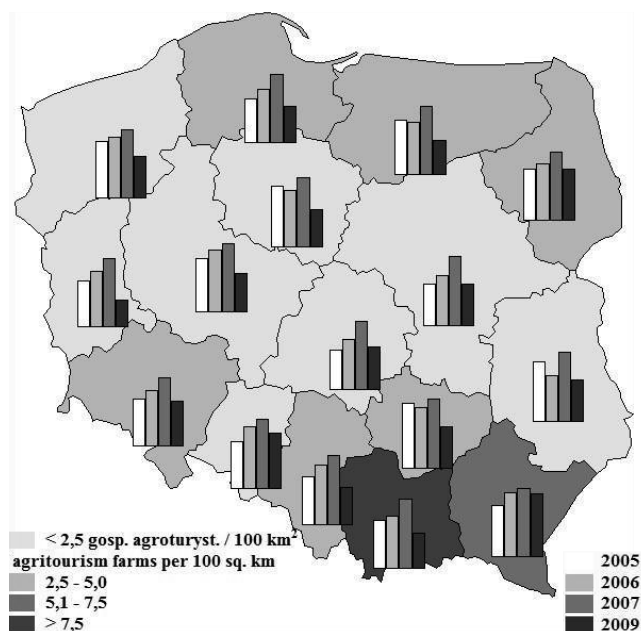
Na rysunku 2 przedstawiono także dynamikę zmian liczby gospodarstw agroturystycznych w latach 2005-2009. Zaznaczyć należy jednak, że w latach 2005-2007 informacje o obiektach indywidualnego zakwaterowania pochodziły z badania ankietowego wszystkich gmin w Polsce, prowadzonego przez Instytut Turystyki, który pozyskiwał dane z tzw. gminnych kart ewidencyjnych obiektów indywidualnego zakwaterowania oraz innych informacji dostępnych na szczeblu lokalnym. W 2007 r. dane te pochodziły z 2388 gmin, czyli 96,4% ogólnej liczby gmin w Polsce i pokazywały liczbę obiektów zbliżoną do rzeczywistej [Jagusiewicz, Legienis 2007]. Od 2009 r. dane te zbierane są przez GUS z urzędów miast i gmin, które zostały zobowiązane do ich przekazywania dla celów statystycznych w formie elektronicznej. Jak podał GUS, w 2009 r. część gmin, szczególnie typowo turystycznych, nie zakończyła jeszcze rejestracji danych gromadzonych „w formie papierowej”. Dlatego informacje dla niektórych województw w 2009 r. były zaniżone, wskazując na spadek liczby obiektów w stosunku do danych z okresów poprzednich [Turystyka w 2009 r.].

Rysunek 2. Gęstość i dynamika zmian liczby gospodarstw agroturystycznych w Polsce według województw w latach 2005-2009

Figure 2. Density and dynamics of agritourism accommodations in Poland by regions from 2005 to 2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie Jagusiewicz, Legienis 2007, Turystyka w 2009 r. 2010

Source: own study based on Jagusiewicz, Legienis 2007, Turystyka w 2009 r. 2010

Rozwój funkcji turystycznej obszarów wiejskich

Obliczone wskaźniki rozwoju funkcji turystycznej obszarów wiejskich w poszczególnych województwach wskazują na ich duże zróżnicowanie (tab. 1). W szczególności należy zwrócić uwagę na wskaźniki Charvata oraz Baretje'a i Deferta, które uwzględniają zarówno turystyczne obiekty noclegowe zbiorowego, jak indywidualnego zakwaterowania. Wskaźniki te dla obszarów wiejskich są bardzo niskie (średnio dla Polski $T_{Ch} = 1,9$, a $T_{B.D.} = 3,6$), choć dla dwóch województw: zachodniopomorskiego i pomorskiego przyjmują wartości kilkakrotnie wyższe, co świadczy o wyraźnym ukierunkowaniu obszarów wiejskich tych regionów na rozwój funkcji turystycznej. Znacznie większe zróżnicowanie tych wskaźników odnotowano na poziomie powiatów ziemskich (np. współczynnik zmienności dla wskaźnika Charvata wyniósł $v = 422,0\%$, a dla wskaźnika Baretje'a i Deferta $v = 295,9\%$).

Wartości wyższe od średnich dla Polski w przypadku wskaźnika funkcji turystycznej według Baretje'a i Deferta odnotowano również dla woj. warmińsko-mazurskiego i małopolskiego. Wartości pozostałych trzech wskaźników: Schneidera, Deferta i liczby udzielonych noclegów, jakkolwiek zaniżone przez nieuwzględnienie liczby korzystających i udzielonych noclegów w obiektach turystycznych indywidualnego zakwaterowania, również wyraźnie odbiegały od średniej dla Polski w woj. zachodniopomorskim. Wskaźnik Schneidera był także stosunkowo wysoki w woj. lubuskim, warmińsko-mazurskim i pomorskim a wskaźnik Deferta i wskaźnik liczby udzielonych noclegów w woj. małopolskim. Z drugiej strony, województwami w których obliczone wskaźniki pokazywały znacznie słabsze wykształcenie funkcji turystycznych obszarów wiejskich, były woj.: lubelskie, łódzkie, opolskie, świętokrzyskie, a także wielkopolskie (zwłaszcza w odniesieniu do wskaźników $T_{B.D.}$ i T_{Ch}). Warto także przyjrzeć się wskaźnikom gęstości miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych na 1 km² obszarów wiejskich i na 100 mieszkańców stałych tych obszarów. Wskaźniki te są stosunkowo niskie. Wyższe wartości przyjmują tylko dla woj. małopolskiego (1,3 miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych na 100 km² obszarów wiejskich oraz 1,1 miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych na 100 mieszkańców stałych obszarów wiejskich), a przy przeliczeniu miejsc noclegowych na liczbę mieszkańców stałych, także dla woj. warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, zachodniopomorskiego i pomorskiego. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że żaden z wyliczonych wskaźników nie uwzględnia pobytu na obszarach wiejskich tzw. odwiedzających jednodniowych, którzy zwłaszcza w powiatach zlokalizowanych wokół większych miast, mogą stanowić znaczny odsetek odwiedzających tereny wiejskie.

Tabela 1. Wskaźniki funkcji turystycznej i agroturystycznej obszarów wiejskich Polski według województw w 2007 r.
 Table 1. Tourism and agritourism function indexes for rural areas of Poland by regions in 2007

Województwa/Regions	Wskaźniki dla obszarów wiejskich/ Indexes for rural areas					Wskaźnik gęstości miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych/Index of density of bed places in agritourism accommodations	
	T_{Ch}	T_S^*	T_D^*	T_n^*	$T_{B.D.}$	na 1 km ² /per 1 km ²	na 100 mieszkańców/per 100 inhabitants
Dolnośląskie	1,5	33,4	15,9	44,0	3,3	0,4	0,8
Kujawsko-pomorskie	0,9	19,6	9,2	33,0	2,0	0,2	0,4
Lubelskie	0,6	9,7	4,5	12,4	1,3	0,1	0,3
Lubuskie	1,3	65,4	17,9	53,5	4,8	0,1	0,4
Łódzkie	0,7	32,3	17,2	40,6	1,3	0,1	0,2
Małopolskie	6,5	27,2	32,7	99,9	5,4	1,3	1,1
Mazowieckie	0,5	17,7	9,7	17,1	0,9	0,1	0,2
Opolskie	0,9	14,6	9,5	30,8	1,3	0,1	0,2
Podkarpackie	1,5	20,9	15,5	59,2	2,0	0,5	0,7
Podlaskie	0,7	20,5	5,1	12,0	2,8	0,3	1,2
Pomorskie	6,3	46,3	19,7	85,5	14,9	0,4	1,0
Śląskie	2,5	18,2	21,4	61,5	2,2	0,6	0,5
Świętokrzyskie	0,8	24,3	15,3	36,5	1,3	0,3	0,4
Warmińsko-mazurskie	1,3	48,6	11,8	38,7	5,6	0,3	1,4
Wielkopolskie	0,9	30,3	15,7	33,8	1,8	0,2	0,3
Zachodniopomorskie	4,7	117,0	28,6	209,8	19,4	0,3	1,1
Polska	1,9	29,2	14,8	52,4	3,6	0,3	0,6

* Ze względu na dostępność danych wskaźniki obliczono, wykorzystując informacje o korzystających i liczbie noclegów udzielonych tylko w obiektach zbiorowego zakwaterowania/Because of data availability the indexes were calculated on the basis of the number of tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments and the number of overnight stays in collective tourist establishments

Źródło: jak na rys. 1

Source: see fig. 1

Podsumowanie i wnioski

Na podstawie przeprowadzonej analizy sformułowano kilka wniosków.

1. Rozwój funkcji turystycznej na obszarach wiejskich Polski jest bardzo nierównomierny, co potwierdziły wyliczone wskaźniki pełnienia tej funkcji w poszczególnych województwach. Wskaźniki te charakteryzują się bardzo dużą zmiennością w odniesieniu do obszarów wiejskich województw i jeszcze większą zmiennością w odniesieniu do obszarów wiejskich powiatów ziemskich w Polsce.
2. Średnie wartości wskaźników dotyczących zagospodarowania turystycznego obszarów wiejskich wskazują na słabe wykształcenie funkcji turystycznej w poszczególnych województwach, za wyjątkiem woj. zachodniopomorskiego i pomorskiego. Zaznaczyć należy jednak, że funkcje turystyczne tych obszarów mają charakter wybitnie sezonowy.
3. Przeciętne wartości wskaźników dotyczących rozwoju ruchu turystycznego, chociaż nie uwzględniały liczby korzystających z turystycznej bazy noclegowej indywidualnego zakwaterowania i liczby noclegów udzielonych w tej bazie ze względu na brak danych, były także wyraźnie wyższe w woj. zachodniopomorskim niż w pozostałych regionach.
4. Wskaźniki rozwoju funkcji agroturystycznej osiągnęły także bardzo niskie wartości dla poszczególnych województw, jakkolwiek baza noclegowa agroturystyki zaczyna odgrywać na terenach wiejskich coraz ważniejszą rolę. Wyższe wartości tych wskaźników charakteryzowały tylko obszary wiejskie woj. małopolskiego, a w przypadku gęstości miejsc noclegowych na 100 stałych mieszkańców obszarów wiejskich, także woj. warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, zachodniopomorskiego i pomorskiego.
5. Rozwój funkcji turystycznych na obszarach wiejskich wydaje się być mocno powiązany z atrakcyjnością tradycyjnych regionów turystycznych Polski (nadmorskich, górskich i pojeziernych).

Literatura

- Baza Danych GMINA. IT, Warszawa. [www.intur.com.pl], 18.04.2011.
Baza noclegowa i jej wykorzystanie w 2010 r., Not. Informacyjna, wyniki badań GUS. [www.stat.gov.pl], 18.04.2011.
Chudy-Hyski D. 2006: Ocena wybranych uwarunkowań rozwoju funkcji turystycznej obszaru. [W:] Infrastruktura i ekologia terenów wiejskich, 2-1. PAN, Oddział w Krakowie. Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi, 129-141.
Durydiwka M. 2005: Zróżnicowanie rozwoju funkcji turystycznej na obszarach wiejskich w Polsce. [W:] Uwarunkowania rozwoju turystyki związanej z obszarami wiejskimi (red. B. Sawicki, J. Bergier). Wyd. PWSZ im. Papieża Jana Pawła II, Biała Podlaska, 17-19.
Golebski G. 1999: Regionalne aspekty rozwoju turystyki. PWN, Warszawa-Poznań.
Iwicki S. 2006: Zagospodarowanie turystyczne obszarów wiejskich. Wyd. WSG w Bydgoszczy.
Jagusiowicz A., Legienis H. 2007: Zasoby bazy noclegowej indywidualnego zakwaterowania w Polsce w 2007. Instytut Turystyki, Warszawa.
Lijewski T., Mikulowski B., Wyrzykowski J. 2002: Geografia Turystyki Polski. PWE, Warszawa.
Metodologia Unii Europejskiej w dziedzinie statystyki turystyki 1998: GUS, Warszawa.
Przezbórska L. 2004: Działalność pozarolnicza gospodarstw rolnych w Polsce w zakresie agroturystyki w latach 1996-2002. *Rocz. Nauk. SERiA*, t. VI, z. 4, 174-180.
Turystyka w 2009 r. 2010: Informacje i opracowania statystyczne. GUS, Warszawa.
Warszyńska J., Jackowski A. 1978: Podstawy geografii turystyki. PWN, Warszawa.

Summary

The paper presents results of survey on development of tourism function indexes for rural areas in Poland with special reference to agritourism function indexes and distribution of private accommodations at rural areas, including agritourism accommodations. The survey was based on a set of indexes defining tourist development as well as intensity of tourism movement in rural areas of Poland. The results of the analysis showed that tourism and agritourism function indexes are very diversified within regions of Poland and there are many factors influencing them.

Adres do korespondencji:

dr Lucyna Przezbórska
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie
ul. Wojska Polskiego 28
60-637 Poznań
tel. (61) 848 71 16, fax. 846 60 90
e-mail: przezborska@au.poznan.pl